

אבותיכם דילמא גזרו שמדא ואתי לאקלקולי הך קלקלה גופה לא שייכא אלא כשהם במקומם בח"ל אבל בהיותם בא"י לא שייכא...

6. שולחן ערוך הרב או"ח סימן תצו סעיף יא
בני חוץ לארץ שבאו לארץ ישראל אף על פי שדעתן לחזור אין עושין אלא יום אחד כבני ארץ ישראל ויש חולקין.

7. שו"ת יביע אומר חלק ו - אורח חיים סימן מ
נשאלתי אודות בחורים רווקים שעלו מחוץ לארץ לארץ ישראל, ללמוד תורה במשך תקופה של שנה או יותר, ודעתם לחזור לחו"ל, מה דינם לענין יום טוב שני של גלויות. (א) והנה בעיקר דין בני חו"ל העולים לא"י ודעתם לחזור, אם חייבים הם לנהוג שני ימים טובים כבני חו"ל או לא, הדבר שנוי במחלוקת הפוסקים, כי בשו"ת חכם צבי (ס' תצו) כתב, שנראה שעליהם להתנהג כבני א"י התושבים... אולם מרן הקדוש בשו"ת אבקת רוכל (ס' כו) העיד בגדלו שפשט המנהג מימי קדם בפני גדולי עולם, שהבאים מחו"ל לא"י ודעתם לחזור עושים שני ימים טובים כמנהג בני חו"ל... (ד) ניהדר אנפין לנ"ד, כי הן אמת שהמגן אברהם (ס' תסח ס"ק יב) הוכיח במישור מדברי מהרי"ל, שהבחורים הבאים ללמוד לתקופה של שנים ושלוש שנים, מקרי דעתם לחזור, ונותנים עליהם חומרי מקום שיצאו משם, וא"כ לכאורה י"ל שעל הבחורים העולים לא"י לתקופת לימוד של שנתיים או שלוש שנים, לנהוג שני ימים טובים של גלויות, כמנהגם בחו"ל, אולם מאחר שראינו להחכם צבי והשואל ומשיב, והגר"ז בשלחן ערוך, דס"ל שבכל אופן יש לנהוג יום טוב אחד בלבד בין להקל בין להחמיר, נהי דלא קי"ל הכי לענין בעלי בתים שעלו לא"י ודעתם לחזור, מכל מקום בבחורים רווקים מיהא שאפשר שתהיה להם הזדמנות להתחתן בא"י וישתקעו בארץ, די להם לעשות יום טוב אחד כמנהג בני א"י... (י) מסקנא דדינא שבחור העולה לא"י והוא עצמאי שאינו סומך על דעת הוריו, אף על פי שדעתו לחזור לחו"ל, יש לו לעשות יום טוב אחד בלבד, שיש לקוות שימצא אשה ויקבע דירתו בארץ ישראל. אבל כשאומר שדעתו סומכת על אביו ואמו, לחזור לחו"ל, יעשה שני ימים טובים, ומ"מ נכון להודיעו שגם אם הוא סומך בדרך כלל על דעת הוריו, אם תזדמן לו בת זוג מתאימה עם מוהר ומתן באופן שיוכל להסתדר בא"י, אפילו אם יתנגדו הוריו, שורת הדין שאינו צריך לשמוע להם, שמצות אלו פו"ר וישיבת א"י חשובות יותר ממצות כאו"א, וכתורה יעשה, ואז אם ישתכנע ויאמר שהוא מוכן לכך, יש להורות לו שיעשה יום טוב אחד בלבד. אבל אם יענה שבכל זאת לא יתננו לבו לעזוב את הוריו, ולעולם דעתו סומכת עליהם ככל אשר יאמרו כי הוא זה, אז יש להורות לו לעשות שני ימים טובים כמנהג חו"ל.

8. שו"ת אגרות משה אורח חיים חלק ב סימן קא
בבכור שנסע מחו"ל לא"י ללמד והוא סמוך על שלחן אביו שבחו"ל... בדבר מה שהיית בא"י בישיבה שלש שנים וחזרת לכאן ואתה מקוה לחזור לא"י להשתקע אבל אין זה ברור לך, הנה פשוט לע"ד דאף בהיותך בא"י היה לך דין בן חו"ל כמפורש בסימן תס"ח במג"א ס"ק י"ב דבחורים הלומדים בישיבה מקרי דעתם לחזור אף על פי שדעתם ללמוד שם ב' וג' שנים. ומה שהחלטת בהיותך שם להשאר לגור שם אינו כלום כל זמן שאתה רוק והוריק דרים בכאן אמעריקא וכמו שראינו שסופך הוכיח שבאת לכאן בחזרה ולא ידוע לך לגמרי אם תלך לא"י בקרוב להשתקע. ומה שאיתא בשע"ת בסימן תצ"ו ס"ק ב בבכור שבא מחו"ל לא"י פשטה הוראה שיעשה כא"י, הוא דוקא בבכור שאין לו שום קשר עם חו"ל שאף שיש לו הורים אינו סמוך על שלחנם או שהסכימו הוריו שישתקע בא"י והם ישלחו פרנסתו לשם, אבל בחור שיש לו קשר עם הוריו שאין לו הסכמה כזו מהוריו והיה בא"י בלא דירה קבועה רק שלן בחדרי לינה של הישיבה נחשב כבן חו"ל כל זמן שלא נשא אשה בא"י שאז אם דעתו להשתקע בא"י הוא כבן א"י. וכ"ש שנמצאת עתה

1. תלמוד בבלי מסכת ביצה דף ד:

והשתא דידיעין בקביעא דירחא מאי טעמא עבדין תרי יומי? - משום דשלחו מתם: הזהרו במנהג אבותיכם בידיכם, זמנין דגזרו שמדא ואתי לאקלקולי.

The Gemara asks: **And now that we know the determination of the first day of the new month, what is the reason that we observe two Festival days in the Diaspora? Because they sent a warning from there, from Eretz Yisrael:** Although now there is a fixed calendar and there is no uncertainty, **be careful to observe the custom of your fathers that you received, because at times the monarchy will issue decrees of persecution restricting Torah study and the fixed calendar may be forgotten. And the people will come to have their proper observance of the Festivals be disrupted** again. However, the fundamental *halakha* is that the observance of two Festival days is based on uncertainty.

2. תלמוד בבלי מסכת פסחים דף נ-נ:

משנה. מקום שנהגו לעשות מלאכה בערבי פסחים עד חצות - עושין, מקום שנהגו שלא לעשות - אין עושין. ההולך ממקום שעושין למקום שאין עושין, או ממקום שאין עושין למקום שעושין - נותנין עליו חומרי מקום שיצא משם, וחומרי מקום שהלך לשם. ואל ישנה אדם מפני המחלוקת.

In a place where the people were accustomed to perform labor on Passover eve until midday, one may do so on that day. In a place where the people were accustomed not to perform labor, one may not do so. The performance of labor on the eve of Passover is not prohibited by Torah law, but is dependent on local custom. If one travels from a place where people perform labor on Passover eve to a place where people do not perform labor, or from a place where people do not perform labor on Passover eve to a place where people perform labor, the Sages impose upon him the stringencies of both the place from which he left and the stringencies of the place to which he went. In both cases, he may not perform labor. The Sages stated a principle: **And a person may not deviate from the local custom, due to potential dispute.**

3. שו"ת אבקת רוכל סימן כו

וכן מעשים בכל יום בכל שנה ושנה עולים לשלש רגלים מח"ל לארץ ועושים יום שני של גלויות כתקוניו וכמשפטיו בח"ל. ולא עוד אלא שמתקבצים מנין מבני ח"ל העולי' לרגל ומתפללי' תפילה וקורין בתורה... כמו שעושים ביום טוב שני בח"ל ודבר זה נעשה מימי קדם בפני גדולי עולם ולא פקפק אדם בדבר זה מעולם...

4. משנה ברורה סימן תצו ס"ק יג

ובן חו"ל שבא לא"י אם דעתו לחזור למקומו צריך לעשות שני ימים יום טוב ומ"מ תפלת יום טוב צריך להתפלל בביתו בצנעא אכן אם דעתו שלא לחזור למקומו לעולם יתנהג כבני א"י.

5. שו"ת חכם צבי סימן קסז

שאלת בני ח"ל העולים לא"י דרך ארעי האין יתנהג בשלש רגלים אם כבני ארץ ישראל או כבני ח"ל: תשובה נלע"ד דצריכים הם להתנהג בעניני המועדים כא' מבני א"י התושבים ואין זה בכלל חומרי מקום שיצא משם לא מבעיא בתפלות... אלא אפי' במלאכה מותרים הם... ולא אמרו נותנין עליו חומרי מקום שיצא משם אלא בחומרא שרשאין בני המקום שיצא זה משם לנהוג חומרתם במקום הנוהגין קולא אף אם יקבעו דירתם במקום הלז אבל בדבר שאילו באו בני מקום החומרא למקום הקולא וקבעו דירתם בו היו אסורין לנהוג חומרתם בזה לא אמרו ואף דשלחי מתם הזהרו במנהג

בכאן ואין לך שום קשר עם א"י שיש לך דין בן חו"ל וצריך אתה להתנהג בכל דיני חו"ל בין לקולא בין לחומרא...

9. שו"ת מנחת אשר, חלק א, סימן יא

הנה בשבת קנ"א ע"א מבואר דמותר לומר לחבירו "שמור לי פירות שבתחומך ואני אשמור לך פירות שבתחומי". הרי דמותר לאדם לומר לחבירו לשמור לו פירות שמחוץ לתחום שלו כיון שהם בתוך תחום חבירו, דאין איסור לבקש מחבירו לעשות את המותר לו, **אף שלמצווה עצמו אסור לעשותו**. הר"ן שם כתב דהרשב"א הוכיח מכאן דמותר למי שקיבל עליו שבת לבקש ממי שעדיין לא קיבל שבת לעשות מלאכה בשבילו. והר"ן דחה דבריו דשאני דחוץ לתחום דיכול לילך ע"י בורגנין משא"כ במי שקיבל עליו שבת עיי"ש. והבית יוסף בסיומן רס"ג דחה קושית הר"ן וז"ל "ואיני מבין דבריו..." ולע"ד כונת הר"ן ברורה דבאמת אין איסור תחומין כמלאכות שבת שהם מעשים מגדרים, דאין כאן איסור אלא ביציאה חוץ לתחום ידידיה וכל אדם יש לו תחום שלו... והרי זה דומה לאומר לחבירו לברור מתוך האוכל דבר שלחבירו אוכל הוא ולדידיה הוי פסולת. דכיון דלחבירו הוי אוכל מתוך אוכל אין כאן חפצא דמלאכת שבת ואין כאן לתא דאיסורא, וזה כונת הר"ן דכיון דאף הוא רשאי להלך ע"י בורגנין אין בשמירתו **מעשה עבירה** וכיון שפירות אלה בתוך תחום חבירו אין בזה איסור אמירה כלל... שנחלקו... האם מותר לבן חו"ל לומר לבן א"י שאינו מחזיק אלא יום א' לעשות לו מלאכה ביו"ט שני... לכאורה נראה דשאלה זו תלויה במה שנחלקו הרשב"א והר"ן במי שקיבל עליו שבת, דלשיטת הרשב"א דמותר לו לעשות מלאכה ע"י חבירו שעדיין לא קיבל שבת ה"ה בנידו"ד שהרי בן א"י אין לו יו"ט שני של גליות והיתר גמור הוא לדידיה... אבל לשיטת הר"ן שאסור בכה"ג ורק בתחומין היתירו דעצם שמירת הפירות שבתחומו אינו חפצא דאיסורא כלל כנ"ל, אסור גם בנידו"ד. אך באמת דבר זה תלוי בדרכי ההבנה שיש בשיטת הרשב"א ובדעת השו"ע שפסק כוותיה, ואבאר. הנה המגן אברהם בסיומן רס"ג סק"ל כתב כדברי הבית יוסף דכיון שבידו היה שלא לקבל שבת אין עליו איסור אמירה. אך הט"ז שם

סק"ג האריך בשאלה זו וכתב בסגנון אחר דלעולם אין איסור אמירה אלא במה שאסור לכל ישראל ולעולם מותר לומר לחבירו לעשות את המותר לו, וכך העתיק שם המשנ"ב... ולכאורה מה שנחלקו האחרונים בבן חו"ל ובן א"י תלוי בשתי דרכים אלה, דלדעת המג"א אסור לבן חו"ל לומר לבן א"י לעשות מלאכתו כיון שבע"כ מחוייב הוא בשני ימים טובים של גליות **ולא ברצונו תליא מילתא**, אך להבנת הט"ז גם בזה יש להקל לשיטת הרשב"א והשו"ע. **ואין לומר דגם בן חו"ל בידו להחליט לגור בארץ ישראל וממילא פטור יהיה מיו"ט שני של גליות**, דמ"מ כל עוד בן חו"ל הוא מחוייב ביו"ט שני, משא"כ במי שקיבל עליו תוספת שבת מרצונו, וז"פ. ועיין באגרות משה או"ח ח"ג סימן ע"א שכתב כדברינו דלדעת הט"ז יש להקל ולדעת המג"א יש להחמיר... והסיק **דאכן ירא שמים יחמיר על עצמו** כדברי המג"א.

10. שמירת שבת כהלכתה, לא:לג

בן חו"ל שחייב לשמור יו"ט שני של גליות, **אסור לו לומר לחבירו בן א"י לעשות לו כל מלאכה** (פ*), וגם הלה לא יעשה מעצמו מלאכה עבור בן חו"ל, וטוב שבן חו"ל גם לא יצטרף אל בן א"י בניסיעה במכונית.

הערה פ* - ... ולא דמי להא דבי' רסג סע' יז, דשמעתי מהגרש"ז אויערבך שליט"א, דשאני התם דהרי הציבור לא קבלו עליהם את השבת, ואף שהוא עצמו קבל את השבת, מ"מ הוא יודע שאצל האחרים באמת עדיין חול... משא"כ ביו"ט שני, המחמירים סוברים דה"ז חשיב כאילו הבן חו"ל מסופק באמת אם עכשיו יו"ט או חול)... ומיהו למעשה **רבים נוהגים להקל**, דמכיון שבזה"ז הוא רק משום מנהג אבותינו, לכן חשיב כאילו האורח יודע שלבני א"י זה ודאי חול... ולכן בצירוף שיטת החכ"צ רבים מקילים, עכ"ד.

11. חזון עובדיה, הלכות יום טוב שני של גליות, אות יג

בן חוץ לארץ שעלה לארץ ישראל, ודעתו לחזור, **מותר לומר לבן ארץ ישראל לעשות לו מלאכה ביום טוב שני של גליות, וכן המנהג**.